

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 3 listopada 2022 r.

Poz. 7702

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-III.4131.1.190.2022.7

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 28 października 2022 r.

Na podstawie art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526)

orzekam

nieważność § 3 ust. 3 i 4 oraz § 4 ust. 4 załącznika do uchwały nr XLIV/344/2022 Rady Powiatu Wągrowieckiego z dnia 28 września 2022 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych treningowych utworzonych na terenie Powiatu Wągrowieckiego - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 28 września 2022 r. Rada Powiatu Wągrowieckiego podjęła uchwałę nr XLIV/344/2022 w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych treningowych utworzonych na terenie Powiatu Wągrowieckiego, zwaną dalej „uchwałą”. „Szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych treningowych utworzonych na terenie Powiatu Wągrowieckiego” stanowią załącznik do uchwały, zwany dalej „załącznikiem”.

Uchwałę podjęto na podstawie „art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1526) oraz art. 140 ust. 1 pkt. 2a, art. 180 pkt. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zmian.), art. 19 pkt. 11, art. 53, art. 90 ust. 3 i art. 97 ust. 1 i 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zmian.), w związku z rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 kwietnia 2018 roku w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U. z 2018 r. poz. 822 z późn. zmian.)”.

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu w dniu 3 października 2022 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Zgodnie z art. 97 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.), zwanej dalej „ustawą”, rada powiatu w drodze uchwały ustala, w zakresie zadań własnych, szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych.

Przepis art. 97 ust. 5 ustawy ma charakter upoważnienia ogólnego do wydania aktu prawa miejscowego. Jedyną wskazówką dla miejscowego prawodawcy jest obowiązek dopełnienia wymogu szczegółowości, czyli samodzielnego doboru kryteriów odpłatności. Nie oznacza to jednak niczym nieskrępowanej swobody rady powiatu realizującej swoje kompetencje w tym zakresie. Większa skala swobody prawotwórczej, jaka występuje przy ogólnym upoważnieniu ustawowym do stanowienia aktów prawa miejscowego i brak precyzyjnych wytycznych co do treści takich podstawowych uregulowań jest bowiem ograniczona całokształtem i celem przepisów normujących dziedzinę, której dany akt, wydany w oparciu o upoważnienie dotyczy (por. wyrok WSA w Białymstoku z 30 marca 2010 r., II SA/Bk 726/09, LEX 577669).

W § 3 ust. 3 załącznika postanowiono: „Wysokość odpłatności za pobyt w mieszkaniu chronionym ustala się uwzględniając sytuację dochodową mieszkańca, zgodnie z warunkami określonymi w § 5, w uzgodnieniu z mieszkańcem, na czas określony, nie dłuższy niż okres jednego roku”.

Zgodnie z art. 53 ust. 7 ustawy, decyzję o skierowaniu do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wydaje się na czas określony, przy czym, w świetle ust. 8 tego przepisu wobec osób posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a także w szczególnie uzasadnionych przypadkach w stosunku do innych osób, pobyt może być przyznany na czas nieokreślony. Ponadto w myśl art. 97 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy, „Opłatę za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych ustala podmiot kierujący w uzgodnieniu z osobą kierowaną, uwzględniając przyznany zakres usług”. Porównanie treści § 3 ust. 3 załącznika oraz art. 53 ust. 7 i 8 oraz art. 97 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy wskazuje, że ww. przepisy uchwały, niezależnie od tego, że podjęte z przekroczeniem upoważnienia ustawowego, stanowią modyfikację powołanych przepisów ustawy; zwrócić należy chociażby uwagę, że uchwała limituje - co do zasady - do 1 roku możliwość korzystania z mieszkania chronionego, a w ustawie brak jest takiego ograniczenia.

W § 3 ust. 4 załącznika postanowiono: „W szczególnie uzasadnionych przypadkach, na wniosek mieszkańca istnieje możliwość całkowitego lub częściowego zwolnienia z ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniu chronionym, zwłaszcza z powodu długotrwałej choroby, zdarzenia losowego lub zaistnienia innych okoliczności uzasadniających zwolnienie”.

Tymczasem w zawartym w art. 97 ust. 5 ustawy upoważnieniu nie mieści się ani umocowanie do ustalania zasad zwalniania z ponoszenia opłat za pobyt w w mieszkaniach chronionych, ani do określania przypadków, w jakich osoba korzystająca z takiej formy pomocy może zostać zwolniona z ponoszenia przedmiotowych opłat.

Zauważyć też trzeba, że przepis art. 97 ust. 1 zdanie drugie ustawy przewiduje obligatoryjne zwolnienie z opłat za pobyt w mieszkaniach chronionych, zgodnie z którym: „Osoby nie ponoszą opłat, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego”. Ustawodawca w sposób wyczerpujący unormował więc kwestię udzielania zwolnień od omawianych opłat. Ewentualne upoważnienie dla prawodawcy miejscowego do uregulowania tejże materii w sposób odmienny, czy chociażby uzupełniający, wymagałoby wyraźnego sformułowania w przepisie rangi ustawowej. Tymczasem takiej woli ustawodawca nie wyraził ani w art. 97 ust. 1 ustawy, ani też w art. 97 ust. 5 ustawy. Jak bowiem orzekł WSA we Wrocławiu w wyroku z 28 stycznia 2014 r., IV SA/Wr 629/13, EX 1430379: „Rada nie posiadała zatem żadnej kompetencji do wprowadzenia zwolnienia bądź obniżenia opłat pobieranych za pobyt w mieszkaniu chronionym”.

W § 4 ust. 4 załącznika wskazano: „Należność z tytułu odpłatności za pobyt w mieszkaniu chronionym podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji”. Powyższy zapis stanowi naruszenie art. 97 ust. 5 ustawy, ponieważ nie mieści się w zakresie kompetencji przyznanej organowi stanowiącemu powiatu. Nie jest to bowiem regulacja dotycząca ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniu chronionym, lecz sytuacja nieuiszczenia takiej opłaty. Należy również podkreślić, że kwestia ta została już unormowana w art. 104 ust. 1 ustawy, który stanowi, że należności z tytułu wydatków na świadczenia z pomocy społecznej, z tytułu opłat określonych przepisami ustawy oraz z tytułu nienależnie pobranych świadczeń podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 80 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Michał Zieliński
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Powiatu Wągrowieckiego

Zarząd Powiatu Wągrowieckiego